

Mosseel Magie(zine)

Een magiezine dat
bijna overstroomt van
alle mosseelweetjes,
-spelletjes en -quizen...

Breek jij je brein! 3

6 Mooie mosseelknutsels

Word mosseelkotterkampioen 15

17 Mosseelrecepten

**MOSSELEN
KUNNEN
ALTIJD**

Gefeliciteerd!

Je hebt het enige echte MosselMAGIEzine in handen.

Een magazine dat bijna overstroomt van alle mosselweetjes, -spelletjes en -quizen die we erin hebben gestopt. Over mosselen is namelijk véél meer te vertellen dan je denkt.

Wist je bijvoorbeeld dat mosselen een heel bijzonder liefdesleven hebben? En dat ze overeenkomsten hebben met Spiderman? O, en mosselen zijn ook nog eens hartstikke gezond en lekker!

Snel doorbladeren dus. En daarna genieten van een lekker mosseltje. Of een hele pan, natuurlijk.



INHOUDSOPGAVE



Mosselrecept...
+ Antwoorden
en colofon

17/18

De Mossel: De geschiedenis... 2
Breinbrekers... 3

Mosselmemory... 4

Knutselezen!!... 6

Quiz: 7/8
Meester in mosselkunde

Kleur- en doeplaat: 9-10
Met mosselen

Eten met je 11/12
handen mag!

Speel: Van mosselzaad tot mossel... 13-14

De Mosselkotter 15/16



De MOSSEL

DE GESCHIEDENIS

Volgens sommige wetenschappers hebben we het dankzij schelpdieren als mosselen zo ver geschopt als mens.

Mosselen zitten vol eiwitten en gezonde vetten, zoals omega 3 en omega 5. Vetten die veel voorkomen in onze hersenen. Volgens deze wetenschappers leefden onze voorouders als 'natte apen' langs de waterkant.

Omdat mosselen geen pootjes hebben, lopen ze niet weg als je erop jaagt. Een supermakkelijke prooi dus. En dankzij de gezonde vetten zijn ze ook nog eens heel goed voor de ontwikkeling van de hersenen.

Zo werden onze voorouders langzaam maar zeker steeds slimmer. Dankzij mosselen en andere schelpdieren!



Proefwerkstress?
Eet mosselen!

EET VEEL MOSSELEN!

Want de vetten in mosselen zijn supergezond.

Deze vetten zijn namelijk nog steeds een belangrijk onderdeel van ons brein.

Een regelmatig mosselmenuutje kan dus echt geen kwaad voor nóg slimmere, gezondere en sneller werkende hersenen.

Eet jij wel genoeg mosselen om je hersenen lekker FIT te houden!

Test het met de breinbrekers op de volgende pagina!

BREINBREKERS

1. Elk getal staat voor een letter uit het alfabet. Maar welke!

| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|---|----|---|----|---|---|---|----|---|---|---|---|----|---|---|
| A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | M | N | O | P | Q | R | S | T | U | V | W | X | Y | Z |
| 23 | | | | 4 | | 2 | | 7 | | 14 | | 22 | | 24 | | | | 20 | | | | | 15 | | |

J / / / R L / J / / /
13 - 23 - 23 - 1 - 12 - 7 - 13 - 14 - 20

/ / / R D T
15 - 24 - 1 - 6 - 9

/ / / N
7 - 16

N D / R L / N D
16 - 4 - 6 - 4 - 1 - 12 - 23 - 16 - 6

B / J / N / / /
17 - 7 - 13 - 16 - 23

Z / / / T / / /
10 - 4 - 20 - 9 - 7 - 2

/ / / L J / / / N
22 - 7 - 12 - 13 - 24 - 4 - 16

/ / / L / / /
14 - 7 - 12 - 24

/ / / / / L / N
22 - 24 - 20 - 20 - 4 - 12 - 4 - 16

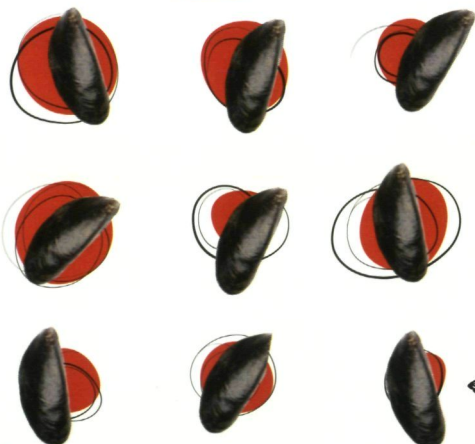
/ / / V / / L / D !

Tip vul de ingevulde cijfers in, gebruik eerst een kladpapier t.je.

RAADSEL!

2. Aan tafel zitten 6 mannen: Jan, Jaap, Nick, Simon, Marco & Guus.
Op tafel staat een pan mosselen die ze eerlijk willen verdelen.
Om de beurt scheppen ze op. Dan is Simon aan de beurt. Hij schept de helft van de mosselen op die nog in de pan liggen. 'Hee!' zegt Jan. 'Je vergeet dat Marco en Guus nog niets hebben.' Simon biedt z'n excuses aan en zegt 'Sorry, ik dacht dat alleen Marco nog niets had.' Hij legt 2 mosselen terug en Marco en Guus scheppen hun portie op. Uiteindelijk heeft iedereen evenveel.

Hoeveel mosselen zaten er in de pan!



3. **VERBIND DE 9 MOSSELEN** door 4 rechte lijnen te trekken. Lijkt makkelijk, is het niet. De punt van je pen mag het papier niet verlaten.

start



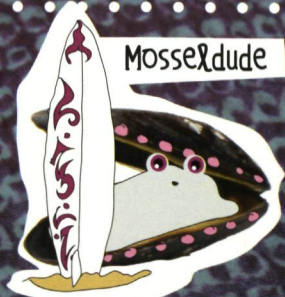
MEMORY

Zin in een spelletje memory? Knip de kaartjes uit en speel!





Mosselene



MosseLdude



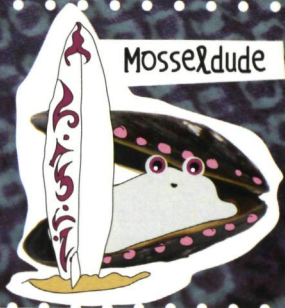
MosseLster



MosseLinge



Mosselene



MosseLdude



MosseLster



MosseLinge



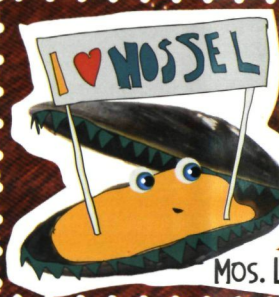
MosseLbrian



Mosseleon



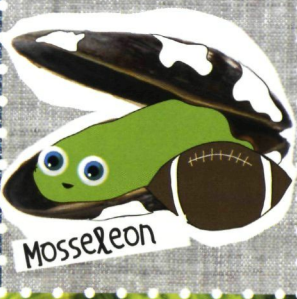
MosseLpiet



Mos. L



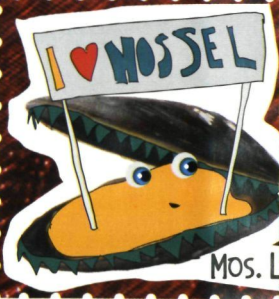
MosseLbrian



Mosseleon



MosseLpiet



Mos. L



MosseLmark



MosseLiza



MosseLprinses



MosseLgraaf



MosseLmark



MosseLiza



MosseLprinses



MosseLgraaf

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

MOSSEL
memory

knutselen met mosselen

MAAK EEN MOSSELPINGUÏN

tip
doe dit samen
met je ouders

Nodig: 8 mosselschelpen,
secondelijm, plankje.



1
Plak de voeten
van de pinguïn
op een plankje.



2

Zet nu het lijfje erop.
Wacht even tot de
lijm droog is.
Misschien kun je
alvast oogjes maken.



3

Plak de
vleugeltjes
aan het lijfje.

Knip de ogen
uit en plak ze
op de kop.

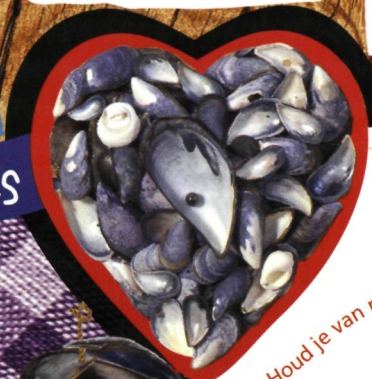


4

Zet nu het kopje met
de ogen op het lijf...
en klaar is je pinguïn!

tip
Was de
mosselschelpen
eerst in de
vaatwasser!

**extra
knutsels**



Een Mosselhart

Nodig: schelpen, lijm, plankje,
zaag, spijker, hamer.

Houd je van mosselen? Maak dan een mooi hart.

1. Zaag een plankje in hartvorm.
2. Plak nu netjes of juist een beetje artistiek de mosselschelpen goed vast.
3. Met een haakje of een spijker kun je het hart aan de voordeur hangen.

tip
Vouw een vel papier
dubbel en knip het
halve hart. Trek
deze over op een
plankje.

Mossel rammel touw

Nodig:
15 mosselschelpen,
plankje, spijker,
hamer, Fijn Touw.

1. Plaats de schelpen op de plank.
2. Maak voorzichtig een gaatje op één cm van het smalste uiteinde van elke schelp.
3. Rijg de schelpen aan het touwtje, wissel holle en bolle kant af.
4. Maak de twee uiteinden van de touwtjes aan elkaar vast zodat de schelpen een tros vormen.

Mosselketting

Nodig: 1 schelp, verf, plankje,
spijker, hamer en Touw.

1. Verf de mosselschelp zilver of in je lievelingskleur. De binnenkant is parelmoer, dat kun je zo laten.
2. Maak er voorzichtig een gaatje in en rijg hem aan een touwtje of ketting.
3. Misschien heb je nog een mooie kraal die je er ook aan kunt hangen.



BEN JIJ EEN MEESTER



Test je mosselkennis hier.

1.

Parels in een mossel!

In mosselen kun je parels tegenkomen. Meestal zijn dat hele zwarte of donkerblauwe Sommige parelsoorten worden zelfs in mosselen! Daar moet je trouwens wel wat geduld voor hebben. Het kost een mossel om zo'n parel te maken.

Vul de ontbrekende woorden in. Kies uit:

- nooit | wel
- kleine | grote
- parels | zandkorrels
- verstopt | gekweekt
- uren | jaren



Mmmmm kunst

Nee, dit is niet het eten van vanavond, maar een echt kunstwerk. De Belgische kunstenaar Marcel Broodthaers maakte verschillende kunstwerken met mosselen. Eieren vond hij trouwens ook interessant. Deze mosselpan is te bewonderen in het S.M.A.K., het Gentse museum voor actuele kunst.

2.

Kleine mosseltjes worden groot

Welke naam hoort bij welke mossel? Trek lijnen en kleur ze in.



CONSUMPTIEMOSSEL

MOSSELZAAD

HALFWASMOSEL



YERSEKE,

de mosselhoofdstad van Nederland, ligt aan de Oosterschelde: een bijzonder natuurgebied, waar veel verschillende dieren in leven. Wel 75 (veel zeldzame) vissoorten, zeehonden, bruinvissen, vogels, insecten, schelpdieren zoals: oesters, kokkels, en natuurlijk heel veel mosselen...



Op de plaat staat een mossel die geniet van een lekker hapje plankton. **Kleur die mossel groen.**

2.

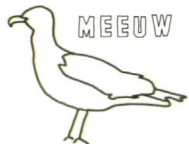


MOSSELETERS

4.



SCHOLEKSTER



MEEUW



EIDEREEND

ZEESTER



Waar vind je deze liefhebbers van een heerlijk maaltje mosselen? **zoek ze allemaal en kleur ze rood.**

1.

In Nederland worden mosselen gekweekt op twee plekken. Welke? Zoek de twee rare mosselen. **Volg dan het slijbspoor** dat deze mosselen hebben gemaakt en ontdek het juiste antwoord.

- a) Markermeer
- b) Oosterschelde
- c) Waddenzee
- d) Noordzee

3.

Wat is de grootste vijand van de mossel? Hier volgt een aanwijzing. Op sommige mosselen staan letters. Zoek ze alle vijf en zet ze in de goede volgorde.

AUWV!

5.

Zie jij de echte mosselen? Hoeveel zijn er te zien!

10



E TEN MET JE

Fitte vingers!

Staan er mosselen op het menu?
Dan kun je het bestek in de la laten liggen.
Mosselen mag je lekker met je handen eten!
Zelfs als je bent uitgenodigd voor een sjeik etentje bij de koningin. Wel handig: gespierde vingers. Zo krijg je elke mosselpan leeg zonder kramp.



Oefening 1:

Leg je handen plat op tafel. Til je vingers één voor één zo ver mogelijk op, zonder de andere vingers te bewegen. Herhaal dit twee keer.



Oefening 2:

Houd nu je hand in de lucht en buig één voor één elke vinger. Doe dit bij elk hand één keer.



Oefening 3:

Maak een rondje door je duim en je wijsvinger stevig tegen elkaar te drukken. Doe dit drie seconden achter elkaar. Herhaal de oefening dan met je middelvinger, ringvinger en pink.



2 kg mosselen
1 gesneden ui
1 laurierblad
1 gesneden stengel
bleekselderij
1 teenje knoflook
zout en peper
olie

Mosselen met friet

Fruit de ui, selderij en knoflook zachtjes in de olie. Voeg laurier en de mosselen toe. Schud tijdens het koken de mosselen even op. Als de mosselen opengaan (na ongeveer vijf minuten) zijn ze bijna gaar.

Diptip: Verwarm het overgebleven kookvocht met 8 gesneden tomaten en 3 dl gezeefde tomaat. Voeg 2 dl slagroom en 3 el crème fraîche erbij. Even laten koken... en klaar is de diptip!



HANDEN MAG!



oefening 4:

Pak een stuk (kranten)papier en verfrommel het zo snel mogelijk tot een bal. Denk eraan: met één hand!



Met deze oefeningen zorg je voor superfitte vingers. Ook handig als je van plan bent om de sterren van de hemel te spelen op een piano of gitaar.

oefening 5:

Leg je handen weer op tafel. Spreid je vingers zo ver mogelijk uit elkaar. Tel langzaam tot vier en breng je vingers dan weer naar elkaar toe. Herhaal dit drie keer.



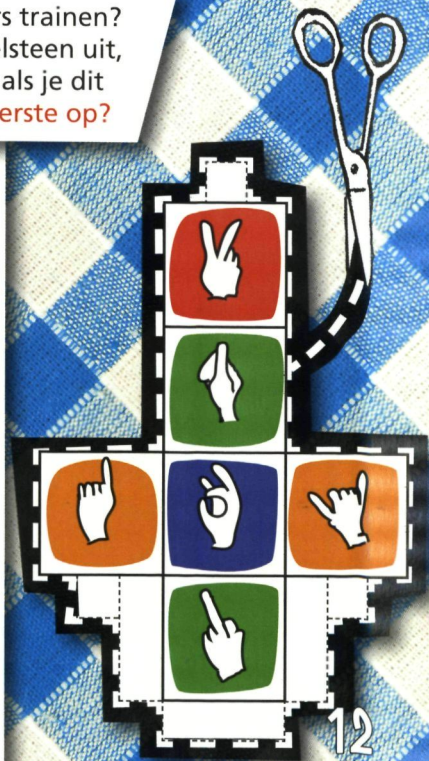
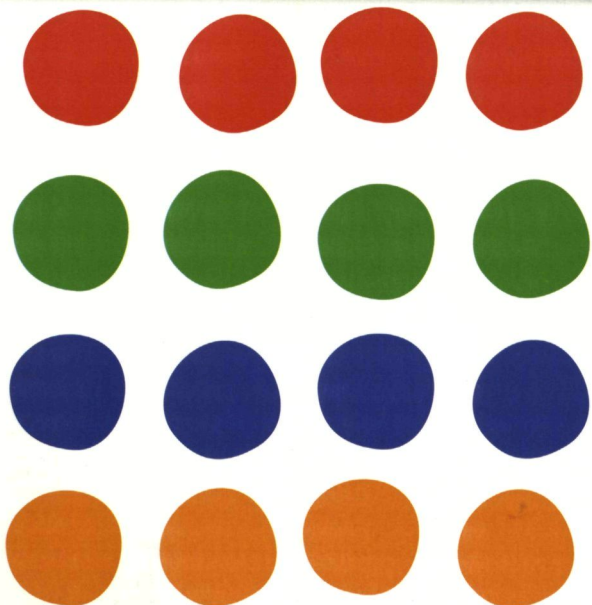
Kiekeboe!

Oh...! Doen we Twister?

Twister



Ben je niet zo'n sportief type, maar wil je wel je vingers trainen? Dat kan met een potje vingertwister. Knip de dobbelsteen uit, plak hem in elkaar en... spelen maar! Het is het leukst als je dit met ten minste twee personen doet. **Wie geeft het eerste op?**



Van mosselzaad tot mossel

HET SPEL & DE REGELS! Ooit wel eens aan het roer gestaan van een echt mosselschip? Lukt het jou om de woelige baren te bevaren? Iedereen start met 100 kilo mosselen. Onderweg kun je vracht verliezen en verdienen. Schrijf dat ergens op. Wie als eerste met de meeste mosselen aankomt in Yerseke heeft gewonnen. Ben je de eerste, maar heeft een andere speler al meer kilo's dan jij? Ga dan terug naar de rode boei. Zo maak je kans op meer mosselen.

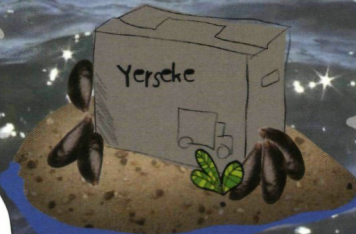
1 In de lente planten mosselen zich voort. Een mossel kan wel **26 miljoen larfjes** krijgen! In de Waddenzee en de Oosterschelde zwemmen ze vrij rond.

2 Na vier weken krijgen de larfjes een schelp en een **baard**. Ze zakken naar de bodem of hechten zich aan touwen en netten die in het water worden opgehangen.

3 De mosseltjes met de nog dunne schelpjes worden opgevist en gezaaid over **ondiepe onderwaterakkers** in de Waddenzee en de Oosterschelde. Twee keer per dag, als het vloed wordt, vullen de mosselen zich met hun lievelingskostje: plankton.

Van mosselzaad tot mossel **1 T/m 8**.

4 Als de mosselen 5-7 cm zijn, verhuizen ze naar de mosselveiling in **Yerseke**.



LEGENDA



MOTORPECH. BEURT OVERSLAAN.



BELAAGD DOOR EEN PAAR MEEUWEN. -2 KILO.

13



DOE EEN MOSSELDANS. +5 KILO.



WIND MEE. 5 BOEIEN VOORUIT.



GEEF IEMAND EEN ZOEN. +5 KILO.



WIND TEGEN. 5 BOEIEN TERUG.



ZING 'ZEG KEN JIJ DE MOSSELMAN'. +5 KILO.



JE LADING MOSSELEN IS OVERBOORD GESLAGEN. -95 KILO. TERUG NAAR START.



STROOM MEE. 3 BOEIEN VOORUIT.



DE WEEGSCHAAL HEEFT ZICH VERGIST. +20 KILO.



tip
Gebruik pionnen en een dobbelsteen uit een ander spel.

6

Natte pakhuizen zijn stukken **Oosterschelde** waar de mosselen zichzelf schoonspelen. Het slib dat ze tijdens de kweek hebben verzameld, raken ze hier weer kwijt.

In de lente planten wij ons voort.



7

Na ongeveer twee weken worden de **mosselen opgevoerd**. Bij de mosselhandelaren liggen ze nog even in baden met Oosterscheldewater. Speciale machines **verwijderen de mosselbaarden**, te kleine mosselen, lege schelpen en ongewenste gasten. De laatste restjes vuil worden verwijderd met een soort douche.



Ja... we hebben eenieder.



Nadat de mosselen zijn verpakt in grote en kleine zakken zijn ze klaar voor de verkoop in **supermarkten, viswinkels en aan restaurants**. Nederland is wereldberoemd om z'n mosselen. Vooral Fransen en Belgen zijn grote en trouwe fans!

8



5

Op de mosselveiling in **Yerseke** verkopen de kwekers hun mosselen aan de **handelaren**. De mosselkweker brengt zijn mosselen naar de natte pakhuizen van de hoogste bidder.

STROOM TEGEN. 3 BOEIEN TERUG.



VASTGELOPEN OP EEN ZANDBANK. EEN BEURT OVERSLAAN.



HAAL VOOR IEDEREEN EEN GLAASJE WATER. +5 KILO.



BELAAGD DOOR EEN PAAR ZEESTERREN. -3 KILO.



ER ZATEN VEEL KRABBETJES TUSSEN JE VANGST. -5 KILO.



EEN WERVELWIND BRENGT JOU EEN VRACHTJE VAN JE BUURMAN. +5 KILO VOOR JOU. -5 KILO VOOR HEM.

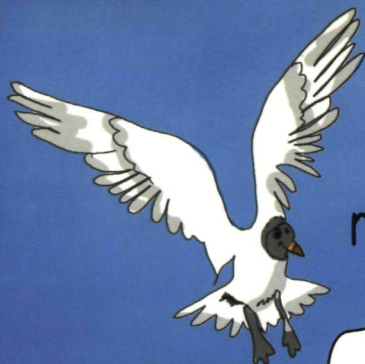


DE SLUIS VAN NEELTJE JANS IS LEEG. WACHT TOT IEMAND VOORBIJKOMT. SAMEN VERDER.



GA OP DE BANK ZITTEN. ZEG 5 X 'IK BEN EEN MOSSELTJE'. +5 KILO.

de Mosselketter



Zet alle losse woorden op de juiste plek. Zet daarna de letters uit de gele vakjes achter elkaar...

Nu lees je wat de naam van de mosselketter is!

mossel

meneer

| | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|
| | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|

Hoi, ik kom uit Yerseke. Mijn vader is een mosselketter. Hij werkt hééééél hard en zegt soms:

Me mossen we vuuf kwatier in n schof werkn

Hihihihhi. Dat is Zeeuws voor: 5 kwartier in één uur werken! Dat kan toch niet... ?!!!

stang

Mosselen worden het hele jaar aangevoerd, behalve in de lente, dan plant de mossel zich voort. Het duurt ongeveer 2 jaar voordat een mosselzaadje een echte

| | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|
| | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|

 is.

I k ben af en toe zo gesloten als een oester...

mosselzaad



2

De mosselweker vist 2x per jaar, in het voor- en najaar, mosselzaad op.

Deze

groeien binnen 2 jaar uit tot grote mosselen om op te eten.

minimosseltjes



Lekker!

5

De mosselkor is door de eeuwen heen onveranderd gebleven. Een mosselkotter is uitgerust met vier korren. De kor wordt gebruikt om de mosselen van de percelen te vissen. Elke kor bestaat uit een stalen frame van 1,90 m breed met daarin een ondiep net. Een

zierikzee

4

Een mosselkotter is herkenbaar aan zijn registratienummer op de boeg en een combinatie van letters. Hieruit kan worden afgeleid wat de thuishaven is van het schip. De nummers achter de lettercombinatie gaan vaak over van vader op zoon. ZZ staat voor de plaats:

3

In maart gaan op sommige plaatsen de mosselzaadinvanginstallaties de zee in. Hiermee wordt op een duurzame manier

SMULLEN MAAR!

MAAK EEN MOSSELKOTTER

NODIG:

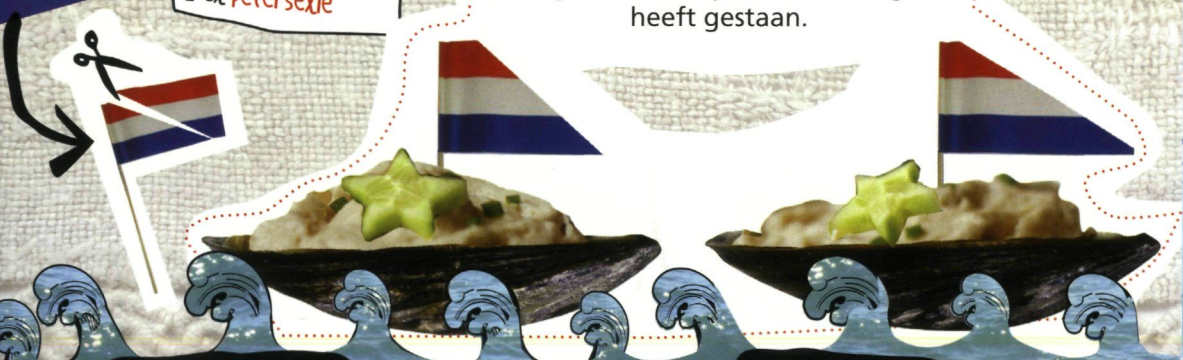
300 g gerookte makreel
3 gesneden stengels bleekselderij
2 el zure room
2 el mayonaise
2 el peterselie

tip Was de schelpen 2 x in de vaatwasser.

DOEN:

Roer alle ingrediënten door elkaar en vul de schelpenbootjes nadat het mengsel een uurtje in de koeling heeft gestaan.

knip het zeil



Mossel spiesjes

NODIG:

1. Meng de bloem met paprikapoeder, kruiden, zout en peper. Wentel de mosselen erdoor.

100 g gekookte mosselen
3 el bloem
2 tl paprikapoeder
2 tl Italiaanse kruiden
3-4 el olijfolie
zout, peper
+ satéprikkers

2. Bak de mosselen in een koekenpan met hete olie goudbruin en steek ze met 2-3 stuks aan spiesjes.

3. Steek met een koekjesvorm figuurtjes uit een stuk komkommer. Doe de stukjes komkommer tussen de mosseltjes.

extra leuk



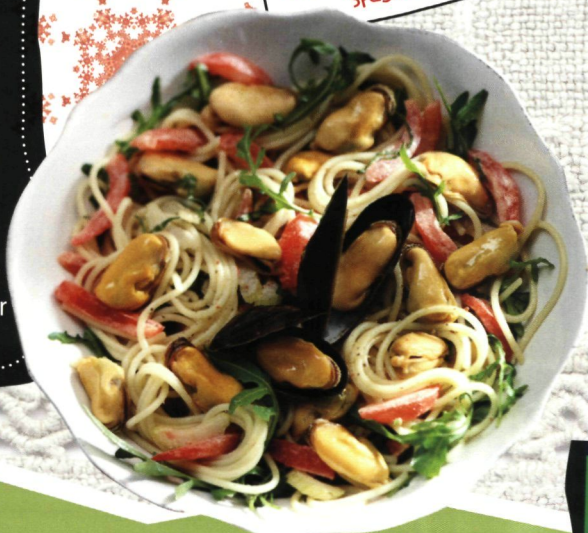
LEKKER!

NODIG:

- 2 Fungesneden uitjes
- 2 Fijngesneden Teentjes
knoflook
- 1 blik gepureerde
Tomaten
- 200 ml Crème Fraîche
- 250 g mosselen
- 1 blikje Tonijn (mSc)
- bladpeterselie
spaghetti

Spaghetti mosselen

Bak de uitjes met de knoflook in de pan. Voeg hier gepureerde tomaten aan toe, en doe er na 10 min crème fraîche, peper en 1 blikje tonijn bij. Pas wanneer alles goed geroerd is schep je er voorzichtig de mosselen doorheen. Kook de spaghetti beetgaar en hussel de mosselsaus erdoor. Versier de borden met wat bladpeterselie!



ANTWOORDEN

PAGINA 3

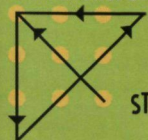
Breïnbreker 1:

Jaarlijks wordt in Nederland bijna zestig miljoen kilo mosselen geveild.

Breïnbreker 2:

24.
De eerste 3 hadden bij elkaar al 12 mosselen genomen. De 4de man nam er 6: de helft van de 12 mosselen die nog in de pan lagen. Hij moest er 2 teruggooien. Toen lagen er nog 8 mosselen in de pan voor Marco en Guus. Uiteindelijk krijgen ze er allemaal 4. (4x6 dus!)

Breïnbreker 3:



START

PAGINA 7/8

Quiz 1:

wel/kleine/zandkorrels/
gekweekt/jaren

Quiz 2:

van klein naar groot:
mosselzaad,
halfwasmossel,
consumptiemossel

Quiz 3:

byssusdraad

Quiz 4:

A

Quiz 5:

Scheveningen

PAGINA 9/10

Doelplaat opdracht 1:

- b) Oosterschelde
- c) Waddenzee.

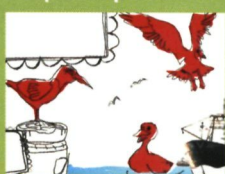
Doelplaat opdracht 2:



Doelplaat opdracht 3:

De grootste vijand van de mussel is geen dier, maar STORM!

Doelplaat opdracht 4:



Doelplaat opdracht 5:

10 echte mosselen

PAGINA 15/16

De mosselvisser heet meneer Melig.

- 1: mussel
- 2: minimosseltjes
- 3: mosselzaad
- 4: Zierikzee
- 5: stang

Uitgever:

Productschap Vis | Mosselkantoor
www.mosselen.nl
info@mosselkantoor.nl
+31 (0)113-579050

Concept, research, tekst & vorm:
Bureau BOK (www.bureaubok.nl)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd in welke vorm dan ook zonder nadrukkelijke toestemming van Mosselkantoor en Bureau BOK.

DE MOSSSEL MANNEN

Kijk zus, daar is het schip van vader. Als we snel zijn kunnen we het schip de haven zien binnenvaren.

Elke maandag om 03.00 uur varen de schepen de haven uit om mosselen te vissen op de mosselbanken in de Waddenzee en de Oosterschelde. En bij terugkomst staan Frits en zijn zusje Elsie te wachten op de schepen die binnenkomen.

Dagenlang hebben deze stoere vissers op mosselen gevestigd. Dag in dag uit, in weer en wind. Mosselen, mosselen en nog eens mosselen.

Hee pap, fijn dat je weer veilig thuisgekomen bent. Elsie en ik staan al een uur te wachten en hebben ontzettende trek gekregen.

Ahoy, kinderen!

PAPA

Hoe is het met moeder? Ik heb ook een ontzettende trek gekregen van al dat werk.

Moeder heeft een speciaal feestmaal voor je klaargemaakt.

Hmmm, ik kan niet wachten het leven op zee maakt je dorstig en hongerig. En ik kan even geen mossel meer zien!

Alles is goed pa. Laten we snel naar huis gaan. Ik heb een hoop te vertellen.

Kom snel binnen lief, het eten staat al klaar op tafel.

WEER MOSSLEN

Ons favoriete maal vader! Wie houdt er nou niet van mosselen!

Hmmm, lekker met dipsaus. Ik ben gek op mosselen!

Hihhi, de kinderen vinden het fijn als je weer thuis bent. Al was het maar om verse mosselen te eten.

Einde

